

Pravilnik o obavljanju telemedicinskih konzultacija

Online zajednice za telehematološke
i druge telemedicinske konzultacije

<http://www.medri.hr/~prebilib/telehematology/pravilnik.pdf>

za potrebe suradnika u telemedicinskim konzultacijama sastavili:

Igor Prebilić
Mirjana Sever-Prebilić

Pravilnik o obavljanju telemedicinskih konzultacija

Online zajednice za telehematološke i druge telemedicinske konzultacije

Uvod

Pravilnik o obavljanju telemedicinskih konzultacija (u daljnjem tekstu "Pravilnik"), na inicijativu autora, 21. travnja 2003. godine donosi i potvrđuje skupina liječnika telekonzultanata i suradnika u tehničkoj podršci, okupljenih u Online zajednici za telehematološke i druge telemedicinske konzultacije (u daljnjem tekstu – Online zajednica). Pravilnik objedinjuje dosadašnje smjernice telemedicinske prakse u sustavu telehematoloških i drugih telemedicinskih konzultacija, te u drugim telemedicinskim projektima, suradnja s kojima je bila i ostaje izuzetno značajna za današnju telemedicinsku i telehematološku praksu.

Pravilnik regulira brojne aspekte telemedicinske prakse, a prema nekima se u vidu pisanog uredbodavnog dokumenta jasno određuje možda i prvi puta u hrvatskoj telemedicini. Svrha Pravilnika jest ujednačiti i unaprijediti kvalitetu telemedicinske usluge te na uređen način iskoristiti prednosti novih računalnih i komunikacijskih tehnologija u približavanju specijalističke zdravstvene zaštite velikih centara manjim, udaljenim ili izoliranim zdravstvenim ustanovama, bolesnicima i liječnicima.

U nedostatku telemedicinske legislative u Republici Hrvatskoj, ovaj Pravilnik ujedno i ukazuje na potrebu što skorije implementacije nacionalne strategije razvoja telemedicine, formiranja otvorenih institucija i grupa koje bi povezale sve telemedicinske subjekte kontinuirano osiguravajući prostor za transparentnu razmjenu ideja i suradnju, uvrštavajući potrebu pravne regulative telemedicinskih konzultacija te stvaranje jedinstvenog sustava bilježenja i naplate telekonzultacija među prioritetne ciljeve.

Pravilnik se donosi nakon dvogodišnjeg prikupljanja iskustava u planiranju, organiziranju i obavljanju telemedicinske prakse, na osnovu medicinskih, tehničkih, pravnih, etičkih i ekonomskih pitanja iskršlih tijekom obavljanja telekonzultacija, zatim na osnovu informacija prikupljenih iz svjetske literature, uvidom u rješenja ostvarena u drugim telemedicinskim sustavima, a sukladno uobičajenoj medicinskoj praksi, financijskim i tehničkim mogućnostima, etičkim i drugim poznatim ili anticipiranim zahtjevima.

Pravilnik je otvoren za sugestije, prijedloge i dopune usmjerene dostupnom, održivom i isplativom poboljšanju telemedicinske prakse.

Pravilnik određuje:

- registraciju liječnika u sustavu telehematološkog i drugih ravnopravnih pridruženih telemedicinskih servisa koji oblikuju multidisciplinarni telemedicinski sustav – online zajednicu,
- telekonzultacijske oblike,
- načine prikupljanja podataka o bolesniku,
- načine uređivanja podataka u suvise elektroničke oblike ("kartone", povijesti bolesti) ili izdvojene telekonzultacijske oblike,
- informirani pristanak bolesnika za obavljanje telekonzultacije

- način slanja podataka putem računalne mreže,
- način obrade primljenih podataka u telekonzultaciji,
- način izvještavanja liječnika inicijatora telekonzultacije,
- odnose i obveze pojedinih sudionika telekonzultacije,
- telemedicinske aspekte odnosa liječnika i bolesnika,
- značenje danih mišljenja i sugestija u telekonzultaciji,
- ograničavanje međusobne odgovornosti subjekata telemedicinskih konzultacija uključujući liječnike, bolesnike i osoblje tehničke podrške, s obzirom na uvjete i situacije koje otežavaju obavljanje telemedicinske prakse te na nepredvidive događaje,
- način arhiviranja telekonzultacija,
- antivirusnu i drugu zaštitu,
- kontinuiranu telemedicinsku izobrazbu,
- načine obavljanja znanstvenih i stručnih istraživanja,
- suradnju u evaluaciji telemedicinskih sustava
- ostale načine suradnje

Pravilnik vrijedi do datuma stupanja na snagu nacionalne telemedicinske legislative ili sličnog regulatornog akta Ministarstva zdravstva Republike Hrvatske, ili do datuma usvajanja izmjena i/ili nadopuna Pravilnika.

Registracija suradnika

Registracija suradnika obavlja se radi procjene telemedicinskih znanja, iskustava i osposobljenosti za obavljanje telemedicinske prakse u sustavu koji djeluje po odrednicama Pravilnika, kao i radi postizanja i održavanja kvalitetnije razine telemedicinske usluge i sigurnosti svih subjekata u njoj te samih podataka.

Budući suradnici ispunjavaju upitnik i registracijske obrasce, informacije koje pritom daju povjerljive su i dijelom namjenjene samo osobno odabranim registriranim suradnicima u telekonzultacijama. Prikupljeni podaci unutar online zajednice mogu se koristiti za praćenje rada online zajednice, kao i u znanstvene, stručne i statističke svrhe, ukoliko je zaštićen identitet suradnika ispitanika.

Po analizi rezultata upitnika, budući suradnici dobivaju personalizirani newsletter sa sugestijama o eventualnim korekcijama potrebnim kako bi se zadovoljili standardi u sustavu. Po usvojenim sugestijama i korekcijama, potpisuje se suglasnost s odrednicama ovog Pravilnika i omogućuje suradnja s drugim registriranim liječnicima.

Registracijski obrasci integralni su dio Pravilnika.

Anketa o telemedicinskoj praksi distribuirana se zainteresiranim suradnicima emailom.

Registracija suradnika je besplatna.

Online zajednica

Online zajednica je organizacijski oblik dragovoljno registriranih suradnika, ustrojen u svrhu uredene suradnje koja se ostvaruje kroz elektronske medije (Internet i druge mreže).

Online zajednicu čine prvenstveno registrirani liječnici, ali i drugi ravnopravni subjekti okupljeni radi obavljanja i unaprijeđivanja telemedicinskih konzultacija. Nemedicinsko osoblje (npr. suradnici u tehničkoj podršci i drugo osoblje) registrira se i uključuje u online zajednicu posebnim registracijskim obrascem kojim se ujedno obvezuje na čuvanje tajnosti svih medicinskih podataka do kojih bi tijekom suradnje eventualno moglo doći.

Bolesnici kao subjekti telekonzultacija, u online zajednicu se ne uključuju izravno već posredno, preko svojih liječnika – članova online zajednice. Javnost i bolesnici mogu koristiti web stranice i slobodno postavljati upite na email moderatora i drugih predstavnika online zajednice, kako bi dobili potrebne informacije o dostupnim telemedicinskim servisima te načinu obavljanja telekonzultacija.

Sukladno principima rada u telemedicini, načelima privatnosti komunikacije i identiteta u okviru profesionalnih, znanstvenih, stručnih i drugih interesnih grupa, članovi online zajednice zadržavaju pravo privatnosti članstva prema javnosti. U okviru online zajednice, članovi svoj identitet otkrivaju moderatoru tijekom registracije i naknadno subjektima online zajednice s kojima žele ostvariti suradnju. Identitet pojedinog člana online zajednice, ovisno o individualnoj odluci, može stoga biti javno objavljen ili poznat samo moderatoru i neposrednim suradnicima.

Online zajednica može u različitim aspektima svog rada (izobrazba, organizacija skupova, nabava materijala, prikupljanje financijske potpore, izdavanje publikacija, znanstvene i stručne aktivnosti te drugo), po potrebi, biti zastupana ili djelovati u okviru formalnih organizacijskih oblika ustrojenih u skladu sa zakonom. U tu svrhu, omogućuje se članovima online zajednice djelovanje u vidu zasebne udruge građana koja predstavlja online zajednicu, kao i širenje aktivnosti online zajednice na stručna društva, sveučilišta, fakultete, institute i druge organizacijske oblike, ukoliko je takav oblik suradnje obostrano prihvatljiv. U takvim aktivnostima članovi online zajednice dužni su kroz reference i druge dogovorene načine predstavljati i promicati online zajednicu, vezano uz njene zasluge i doprinose, zaštitu intelektualnog vlasništva, autorskih i drugih prava online zajednice u cjelini, te prava pojedinih njenih članova koja se ostvaruju u okviru online zajednice.

Autorska prava u online zajednici su individualna. U zajedničkom znanstvenom i intelektualnom radu suradnika u online zajednici primjenjuju se uvriježeni principi i načini sticanja autorstva i koautorstva.

U posebnim slučajevima, zajednička postignuća članova online zajednice mogu se dogovorno prenijeti na online zajednicu ili neki od formalnih organizacijskih oblika koji predstavlja online zajednicu.

Ustrojbeni dokumenti online zajednice, edukacijske aktivnosti, publikacije, razna priopćenja na mailing listama, te drugi materijali u kojima je objedinjen rad većeg broja članova online zajednice – intelektualno su vlasništvo online zajednice, ukoliko se drukčije ne naznači. Prema dogovoru zaslužnih članova ili ukupnog članstva online zajednice, intelektualno vlasništvo online zajednice može se prenijeti na formalne organizacijske oblike koji predstavljaju online zajednicu.

Identitet članova online zajednice unutar formalno ustrojenih organizacijskih oblika koji zastupaju online zajednicu ili provode dio njenih aktivnosti (udruga građana, stručna društva i drugo) nije zaštićen ovim pravilnikom već se regulira statutima i drugim aktima tih organizacijskih oblika.

Dužnosnici online zajednice

Moderator online zajednice

Aktivnosti online zajednice koordinira moderator online zajednice (u daljnjem tekstu – moderator).

Aktivnosti moderatora uključuju odnose s javnošću, anketiranje i registriranje novih članova online zajednice, izradu i održavanje websitea online zajednice, pomoć i sugestije u rješavanju eventualnih sporova suradnika u online zajednici uključujući i procjenu načina obavljanja telekonzultacija u takvim sporovima, izvještavanje suradnika u online zajednici i telemedicinsku edukaciju, dogovaranje aktivnosti s koordinatorima, planiranje razvoja i uvođenje novih mogućnosti telemedicine u online zajednicu te drugo.

Moderator može za svoj rad primati plaću ili honorar. Moderator može dogovorno prenijeti dio svojih prava i dužnosti na drugog člana online zajednice, o čemu se obavještavaju svi članovi online zajednice.

Druge dužnosti i dužnosnici u okviru online zajednice

Pojedini članovi online zajednice mogu preuzeti dužnost predstavljanja ili koordiniranja određenih aktivnosti zajednice. Takve dužnosti vezane su uz posebne potrebe online zajednice ili interese članova kao što su hematološka i medicinska pitanja, izrada smjernica za telehematološku dijagnostiku, smjernica za izvanbolničku primjenu terapijskih protokola, smjernica telehematološkog praćenja bolesnika, zatim diferencijalna dijagnostika i telemedicinom asistirano odlučivanje, interdisciplinarna telemedicinska suradnja, medikolegalni, tehnički, etički, sigurnosni i drugi aspekti telemedicinske prakse.

Telekonzultacijski i komunikacijski oblici

Komunikacija članova online zajednice može se ostvariti privatnim kontaktima ili kroz zajednička priopćenja koja se distribuiraju nekolicini ili svim članovima online zajednice (web stranice, mailing liste, online rasprave i drugo).

Liječnici su slobodni odabirati komunikacijske oblike koji im tijekom telekonzultacija najbolje odgovaraju, pod uvjetom da zadovoljavaju standarde akvizicije, sistematizacije, obostranog prijenosa i arhiviranja podataka uz uvjet istovjetnosti i očuvanja dijagnostičke vrijednosti podataka na izvoru i cilju.

Komunikacijski oblici uključuju store-and-forward komunikaciju i komunikaciju u realnom vremenu te kombinacije ova dva načina.

Store-and-forward komunikacija podrazumijeva transfer prethodno sakupljenih i sistematiziranih podataka o bolesniku te naknadno pregledavanje takvog bolesničkog elektroničkog kartona od strane konzultanta.

Komunikacija u realnom vremenu ostvaruje se korištenjem računalne, audio i video opreme te dovoljno propusnih komunikacijskih linija koje omogućuju dvosmjerni prijenos audio i video signala. Poželjno je u komunikaciji koristiti standarde preporučene od International Telecommunication Union-Telecommunication Standardization Sector (ITU-T).

U nemogućnosti audiovizualne komunikacije u realnom vremenu zbog nedostatka opreme ili financijskih razloga, moguće je kombinirati store-and-forward princip s dostupnim oblicima komunikacije u stvarnom vremenu, vodeći računa o autorizaciji liječnika i sigurnosti podataka o bolesniku.

Prikupljanje podataka o bolesniku

Podatke o bolesniku prikuplja liječnik u izravnom kontaktu s bolesnikom uzimajući opširnu anamnezu i obavljajući potpun klinički pregled, dostupne laboratorijske analize i druge pretrage. Digitalnim fotografijama se dokumentiraju relevantne vidljive promjene na tijelu bolesnika, a preuzimaju se i slike, audio, video i elektronički signali iz medicinskih uređaja. Prilikom prikupljanja podataka o bolesniku poželjno je koristiti se dijagnostičkim smjernicama koje pojedini specijalisti objavljuju za pripremu telekonzultacija kod najčešće obrađivanih bolesti i stanja, zatim smjernicama obrade objavljenim na webu Ministarstva zdravstva RH i u literaturi, te po potrebi pripremati podatke o bolesniku u kontaktu sa specijalistom.

Ovisno o vidljivim znacima bolesti, mogućnostima akvizicije i digitalizacije slika, poželjno je uključiti digitalne slike visoke rezolucije dobivene digitalnom kamerom ili preuzete u digitalnom obliku izravno iz medicinskih uređaja. Naknadno skeniranje rtg, CT, ultrazvučnih ili drugih slika rijetko omogućava dijagnostičku kvalitetu, a katkad čak niti informativnost, stoga se takvi postupci ne preporučuju. Kvalitetnim skeniranjem moguće je prenijeti nalaze koji ne zahtijevaju visoke rezolucije i praćeni su nalazima specijalista koji ih je očitao u originalnom obliku.

U akviziciji digitalnih slika treba koristiti provjerenu opremu priznatih proizvođača kod koje ne postoje značajna odstupanja od navedenih performansi.

Slike oboljelih dijelova tijela moraju biti dovoljno kvalitetne kako bi bile dijagnostički vrijedne i pouzdano informativne. Preporuča se slikati pri optimalnom osvjetljenju uz kalibraciju bijelog polja kako bi se postigla realna razina svjetla, obojenosti i kontrasta. Poželjne su rezolucije iznad 2 megapixelsa. Prilikom slikanja diskretnih promjena na tijelu, primjerice na koži i sluznicama (npr. petehije, purpura, no i ekhimoza, hematoma, infekcija, pustula, herpes zoster i sl.), preporučaju se više rezolucije, iznad 3 megapixelsa, odgovarajuće fokusiranje promjena, usporedbe s nezahvaćenim dijelom tijela na istoj slici, te prikaz detalja promjena na dodatnim slikama. Sličnu logiku treba slijediti prilikom fotografiranja oboljelih zglobova, limfnih čvorova i sl.

Uz slike je potrebno uključiti vlastite legende i komentare, kao i vezane nalaze specijalista.

Digitalne fotografije ne smiju identificirati bolesnika.

Rtg slike: Teleradiološka dijagnostika obavlja se prema standardima vodećih svjetskih teleradioloških organizacija koja u svojim smjernicama određuju minimalnu opremu, način akvizicije, prijenosa i arhiviranja digitalnih slika. U Republici Hrvatskoj postoji jedinstveni teleradiološki sustav koji obuhvaća sve veće bolničke ustanove. Ukoliko je rtg slika popraćena nalazom specijalista radiologa, za potrebe telehematoloških i drugih telemedicinskih konzultacija, u digitalizaciji, kompresiji i prijenosu dovoljno je postići odgovarajuću informativnost slike. Rtg slike, ukoliko je moguće, prenose se u digitalnom obliku s rtg uređaja u računalo. Digitalizaciju postojećeg filma moguće obaviti sa 150 dpi ili digitalnom fotografijom visoke rezolucije s negatoskopa. Može se koristiti kompresija bez značajnijeg gubitka kvalitete (npr. JPG kompresija 10, ne više od 20).

CT i MRI: Slike dobivene CT i MRI uređajima vrlo su kvalitetne i uglavnom sukladne svjetskim standardima (DICOM), stoga je njihovo prenošenje u digitalnom obliku sigurno, a mogućnosti računalne obrade i modeliranja daju izuzetne rezultate. Naknadna manipulacija slika s filma daje dijagnostički nepouzdanu sliku. U hematološkim i drugim telemedicinskim konzultacijama informativne CT i MRI slike i izvedene računalne modele treba popratiti nalazom radiologa.

Ultrazvučne slike prenose se u digitalnom obliku s utz uređaja, nikako naknadnim skeniranjem ispisane ultrazvučne slike. 2D ultrazvučne slike treba slati u serijama uz detaljan komentar nalaza (ili priložen nalaz ultrasoničara). Po potrebi, sukladno mogućnostima, slati i kraće video isječke ultrazvučnog pregleda u .avi ili .mpg formatu. 3D ultrazvuk može biti daleko informativniji i pogodan za store-and-forward komunikacijski način jer omogućava istovjetnu off-line vizualizaciju opisane strukture (po mogućnosti pripremiti 3Dview datoteku ili video sekvencu). 4D video sekvence omogućavaju vrlo informativan prikaz mobilnih trodimenzionalnih struktura. Preporuča se rezolucija od 500x500 piksela. Teleultrazvuk u realnom vremenu poželjna je dijagnostička metoda, ukoliko je među telekonzultantima tehnički ostvariva, poželjno je osigurati što viši framerate i konzultacije obavljati na 384 kbps.

Mikroskopski preparati pregledavaju se u dinamičkim, statičkim ili hibridnim telepatološkim sustavima od kojih prvi koriste na daljinu upravljani robotizirani mikroskop dok se u statičkim sustavima pregledavaju serije digitalnih slika visoke rezolucije koje samostalno ili u komunikaciji s patologom snima i šalje udaljeni liječnik. Ovakvi sustavi nisu predviđeni u sklopu telehematološke podrške liječnicima opće prakse. U telehematopatološkim aplikacijama treba se voditi standardima vodećih stručnih tijela na polju telepatologije i vrijednim smjernicama telepatologa u Hrvatskoj.

Digitalne slike često sadrže podatke koji identificiraju bolesnika, najčešće ime i prezime. Ukoliko se u telekonzultaciji ne koriste algoritmi enkripcije i sigurnog prijenosa podataka, takve je podatke potrebno ukloniti i/ili zamijeniti primjerice brojem telekonzultacije, brojem pregleda i sl.

Sistematizacija podataka

Podaci o bolesniku sistematiziraju se u telemedicinskim programima (npr. ISSA™ Vamstec i dr.) i/ili bazama medicinskih podataka te arhivama dijagnostičkih materijala telekonzultacija obavljenih u realnom vremenu.

Podaci namijenjeni telekonzultacijama preko emaila sistematiziraju se na sličan način, navođenjem podataka odgovarajućim redoslijedom: anamneza, klinički pregled, laboratorijski podaci, prethodni nalazi, digitalne slike visoke rezolucije s legendama, odvojeni komentari digitalnih slika uz naveden filename attachmenta te ostalo. Tekstualni podaci čine tijelo poruke dok se svi prilozima šalju u attachmentu emaila.

Ukoliko se telekonzultacija obavlja audiovizualnom komunikacijom u stvarnom vremenu oba sudionika arhiviraju sve prenesene informacije. Podaci na osnovu kojih se dijagnosticira ili propisuje terapija te donose odluke bitne za daljnje liječenje ili praćenje bolesnika arhiviraju se u obliku u kojem su dobiveni ili odaslani.

U pripremi telekonzultacije slobodno se navode sve nejasnoće i postavljaju pitanja. Bolesniku se također u svakom trenutku omogućuje postaviti pitanja, dobiti uvid i mogućnost interakcije s

podacima. Prije obavljanja telekonzultacije bolesnika se upozna sa svrhom i načinom telekonzultacije te zamoli za informirani pristanak bez kojeg se telekonzultacija ne smije obaviti.

Subjekti i sudionici telekonzultacije kontinuirano vode računa da je telekonzultacija ujedno i tele-edukacija, u oba smjera i za sve sudionike, te sukladno tom principu i sudjeluju u obavljanju telemedicinske prakse.

Informirani pristanak bolesnika za obavljanje telekonzultacije

Bolesnika se prije obavljanja telekonzultacije upozna s potencijalnim koristima i poznatim rizicima telekonzultacija te mu se uruči pisani obrazac o informiranom pristanku za obavljanje telemedicinske konzultacije (obrazac za dobivanje informiranog pristanka bolesnika na telemedicinske konzultacije integralni je dio ovog Pravilnika).

Bolesnika se uputi da pažljivo pročita obrazac nakon čega liječnik odgovara na eventualno postavljena pitanja, razjasne se sve nejasnoće te bolesnik daje ili uskraćuje svoj informirani pristanak.

Liječniku i bolesniku su u medicinskim bazama podataka na raspolaganju rezultati objavljenih znanstvenih radova koji prikazuju udio telekonzultacija u kojima se manifestiraju posljedice različitih čimbenika rizika prisutnih u različitim oblicima telemedicinskih servisa. Na osnovu tih rezultata može se s popriličnom sigurnošću procijeniti mogućnost neželjenih događaja u vlastitoj telemedicinskoj praksi.

Liječnik ne smije obaviti telekonzultaciju za bolesnika koji svjesno procjeni da su rizici telekonzultacije za njega nepremostivi u odnosu na potencijalnu korist od telekonzultacije.

Članak o ograničavanju međusobne odgovornosti subjekata telemedicinskih konzultacija ovog Pravilnika i Obrazac o informiranom pristanku bolesnika za obavljanje telekonzultacije donose dodatne odrednice odnosa bolesnika i liječnika u telekonzultaciji.

Prijenos podataka putem računalne mreže

Podaci se prenose putem računalne mreže standardiziranim načinima određenim odabranim komunikacijskim oblikom.

Zahtjevi pojedinih struka za komunikacijskim oblicima, opremom i softverom uvelike određuju i mogućnosti suradnje s liječnicima opće prakse, kao i mogućnosti multidisciplinarnе obrade udaljenog bolesnika.

Ukoliko se pri prijenosu podataka iz bilo kojeg razloga ne koriste sigurnosni algoritmi zaštite podataka (sigurni protokoli web transfera ili enkripcija emaila), potrebno je sve podatke koji ulaze u telekonzultaciju, a na temelju kojih bi bila moguća identifikacija bolesnika, ukloniti ili zamijeniti primjerice brojem telekonzultacije, brojem pregleda i sl. Obvezatno provjeriti sadrže li rtg, utz i druge slike ime pacijenta, ukoliko sadrže, zamijeniti ga brojem telekonzultacije ili pregleda i sl. Imena datoteka također ne smiju sadržavati identifikacijske podatke bolesnika.

Posebno oprezno treba pristupiti zaštiti privatnosti bolesnika u audiovizualnoj komunikaciji u stvarnom vremenu. U tom komunikacijskom obliku treba voditi računa o svim aspektima

komunikacije u kojoj bolesnik sudjeluje. Posebnu pažnju posvetiti diskusiji među liječnicima, komentiranju trenutnog stanja i postupnika obrade bolesnika, kao i radnim podacima na temelju kojih bi bolesnik nenaviknut na proces diferencijalne dijagnostike mogao krivo shvatiti vlastito stanje ili izvući preuranjene zaključke koji bi negativno utjecali na njegov stav prema bolesti, liječenju, odnos prema liječniku i drugo.

Ukoliko se telekonzultacije obavljaju izvan sustava autorizacije, potrebno je radi identifikacije liječnika u telekonzultaciji koristiti digitalni potpis, ili identifikaciju obaviti na drugi prikladan način.

Način obrade primljenih podataka

Kod store-and-forward komunikacije, liječnik koji započinje telekonzultaciju obavještava o poslanim podacima liječnika konzultanta koji u najkraćem vremenu pristupa obradi podataka i daje svoje mišljenje.

Audiovizualna komunikacija u stvarnom vremenu zahtjeva istovremenu prisutnost oba liječnika na radilištima povezanim komunikacijskim kanalom, stoga je ovaj oblik komunikacije potrebno dogovoriti. Prilikom komunikacije u stvarnom vremenu, obrada podataka o bolesniku može se obavljati simultano s obradom bolesnika.

Na osnovu obrađenih podataka o bolesniku liječnik može, ukoliko je siguran, dati svoje medicinsko mišljenje, ili u drukčijim okolnostima postaviti radnu dijagnozu, sugerirati daljnju obradu i praćenje, pozvati bolesnika na pregled i daljnju obradu u udaljenu ustanovu te drugo.

Način izvještavanja liječnika inicijatora telekonzultacije

Odgovor liječniku koji je započeo telekonzultaciju daje se u komunikacijskom obliku u kojem je telekonzultacija i zaprimljena ili prema dogovoru.

Odgovor mora sadržavati barem tekstualni sažetak podataka na osnovu kojih su doneseni zaključci, odluke i/ili daljnje smjernice obrade bolesnika.

Značenje danih mišljenja i sugestija u telekonzultaciji

U uvjetima nepostojanja telemedicinske legislative u Republici Hrvatskoj, mišljenje liječnika konzultanta izdano telemedicinskim putem ne predstavlja konačan nalaz već služi u cilju ostvarivanja brojnih prednosti telemedicinske obrade, unaprijeđenja zdravstvene skrbi, poboljšanja kvalitete života bolesnika, što potpunije obrade i frekventnijeg praćenja bolesnika te diferencijalne dijagnostike u izvanbolničkom postupku.

Ograničavanje međusobne odgovornosti subjekata telemedicinskih konzultacija

Subjekti telemedicinskih konzultacija jesu: liječnici, bolesnici, drugo uključeno medicinsko osoblje, osoblje tehničke podrške i drugo uključeno nemedicinsko osoblje, te u širem smislu pravne i fizičke osobe koje dobavljaju, instaliraju i/ili održavaju računalnu i medicinsku opremu, pružaju i/ili

održavaju računalne i/ili telekomunikacijske usluge i servise, odnosno obavljaju druge usluge koje ih posredno ili neposredno uključuju u podršku telemedicinskom sustavu.

U obavljanju telemedicinske prakse postoje brojni rizici zbog kojih su moguće nepredvidive ili neželjene situacije koje ugrožavaju sigurnost, kvalitetu i/ili brzinu obavljanja telekonzultacije. Registrirani suradnici u telemedicinskim konzultacijama u sustavu koji djeluje po odrednicama ovog Pravilnika, nisu odgovorni za bilo koji oblik štete nastale uslijed kvarova, poremećaja ili izmjena u domeni usluga bilo kojeg od subjekata telemedicinskih konzultacija, odnosno u bilo kojem od segmenata potrebnih za obavljanje telemedicinske prakse, a neobvezanih ovim Pravilnikom.

Mogući rizici povezani s upotrebom telemedicine istraženi su na velikom broju obavljenih telekonzultacija. Znanstveno je dokazano da ih nadmašuju korisni aspekti telekonzultacija, stoga su takvi rizici prihvaćeni su kao nužni.

Rizici uključuju, no nisu ograničeni samo na navedeno:

- ponekad informacije prikupljene i prenesene tijekom telekonzultacija nisu dostatne za donošenje medicinske odluke
- telemedicinska suradnja uključenih liječnika i bolesnika može ponekad rezultirati nepotpunim ili neprikladnim smjernicama ili odlukama nastalim zbog tehničkih, medicinskih ili drugih ograničenja u obradi, prezentaciji i razumijevanju stanja bolesnika od strane liječnika uključenih u telekonzultaciju (primjerice, zbog nemogućnosti prikupljanja svih relevantnih medicinskih informacija, zatim zbog performansi korištene medicinske ili računalne opreme, slabije rezolucije digitalnih slika, ograničenja zbog neizravnog kontakta s bolesnikom i drugih razloga)
- odgođena procjena stanja bolesnika zbog nedostupnosti konzultanata, otkazivanja ili nedostupnosti računalne ili medicinske opreme, te drugih razloga, može također utjecati na donošenje primjerenih smjernica i medicinskih odluka te pruženu medicinsku uslugu
- stanje bolesnika može varirati u vremenu potrebnom za obavljanje telemedicinske konzultacije i dobivanje mišljenja konzultanta
- u rijetkim slučajevima, unatoč mjerama zaštite, sigurnosni protokoli zaštite privatnosti i podataka o bolesniku mogu biti narušeni kvarovima ili nenamjernim propustima bilo kojeg subjekta uključenog u ostvarivanje telekonzultacije ili tehničku podršku, kao i namjernim upadima trećih osoba (provale u sustav, hackeri, računalni virusi i slično)
- u rijetkim slučajevima, količina medicinskih podataka prikupljenih od bolesnika ili dostupna bilo kojem od liječnika u telekonzultaciji nije dostatna da bi se izbjegle neželjene interakcije lijekova, alergijske reakcije, greške u procjeni ili druga neočekivana ili neželjena stanja.

Stoga se bolesnika prije obavljanja telekonzultacije upozorava na najčešće rizike primjene telemedicine i upućuje na čitanje obrasca o informiranom pristanku na obavljanje telemedicinskih konzultacija. Potom liječnik odgovara na eventualno postavljena pitanja i razjašnjava sve nejasnoće te bolesnik daje ili uskraćuje svoj informirani pristanak na obavljanje telemedicinskih konzultacija.

Potpisivanjem obrasca o informiranom pristanku na obavljanje telemedicinske konzultacije bolesnik potvrđuje:

- da je na prihvatljiv i zadovoljavajuć način upoznat s potencijalnim koristima i rizicima telekonzultacija koje će se obaviti s namjerom što brže i kvalitetnije medicinske obrade,
- da je odgovoreno na pitanja bolesnika i sve su nejasnoće razjašnjene,
- da može uskratiti ili naknadno povući svoj pristanak za obavljanje kasnijih telemedicinskih konzultacija, ili odabrati drugi način pružanja zdravstvene skrbi, bez da to utječe na daljnji odnos s liječnicima ili prava na buduću zdravstvenu skrb,
- da može dobiti uvid u sve informacije prikupljene u svrhu telemedicinskih konzultacija,
- da mu je ponuđena kopija obrasca o informiranom pristanku za obavljanje telemedicinskih konzultacija
- da odobrava prosljeđivanje vlastitih osobnih i medicinskih podataka drugim liječnicima u zemlji ili inozemstvu od kojih se kroz telekonzultaciju očekuje pomoć u dijagnostici, liječenju i/ili praćenju bolesti ili stanja, odnosno u unaprijeđenju zdravlja ili zdravstvene izobrazbe,
- da može dobiti kopije medicinskih informacija prikupljenih i prenesenih tijekom telemedicinskih konzultacija,
- da je unaprijed obavješten o svim troškovima koje bi iz telekonzultacija mogli proizaći te da, ukoliko telekonzultacija nije naplativa u sustavu ili modelu zdravstvenog osiguranja koji bolesnik koristi, pružatelj telemedicinskih usluga ima pravo od bolesnika zatražiti da primjerenom naknadom podmiri prethodno specificirane materijalne troškove liječnika subjekata telekonzultacije (realne troškove telekomunikacija, arhiviranja telekonzultacija i izdavanja kopija medicinskih informacija prikupljenih i prenesenih tijekom telemedicinskih konzultacija, zatim amortizacije telemedicinske opreme i slično)
- da se nijedan dio zdravstvene usluge bilo kojeg od liječnika suradnika u telekonzultaciji neće naplatiti u okviru materijalnih troškova telekonzultacije te tako oštetiti bolesnika za iznos naplativ od HZZO-a ili u okviru privatne medicinske usluge.
- da svojim pristankom na obavljanje telekonzultacije očekuje koristi opisane u obrascu za informirani pristanak, no istovremeno i prihvaća da se zbog mnogih potencijalno ograničavajućih čimbenika djelomično navedenih u obrascu za informirani pristanak, ne mogu garantirati svi očekivani rezultati, niti u potpunosti otkloniti svi rizici i/ili izbjeći moguće neželjene situacije ili ishodi, te da zbog eventualno nastalih negativnih posljedica razrješava svake odgovornosti subjekte telekonzultacije - liječnike, medicinsko i nemedicinsko osoblje.

Sporove registriranih suradnika nastale tijekom telemedicinske konzultacije razrješava moderator online zajednice. Ukoliko jedan ili više liječnika u sporu nisu skloni prihvatiti sugestije moderatora, dopušteno im je prekinuti suradnju s određenom osobom, registriranim suradnikom online zajednice s kojom su u sporu, o čemu obavještavaju moderatora online zajednice.

Registrirani liječnici mogu u svakom trenutku na vlastiti zahtjev prekinuti suradnju u online zajednici, o čemu obavještavaju moderatora.

Svojevoljno namjerno obavljanje telekonzultacija na način protivan odrednicama ovog Pravilnika ili na način koji evidentno ugrožava sigurnost bilo kojeg od subjekata telemedicinske konzultacije,

podrazumijeva automatski prekid registriranog članstva u online zajednici određenoj odrednicama ovog Pravilnika, dizajniranog u cilju uređivanja i unaprijeđivanja telemedicinskih konzultacija, telemedicinske izobrazbe i ostvarivanja maksimalne koristi za bolesnike.

Način arhiviranja telekonzultacija

Kod store-and-forward komunikacijskog oblika oba liječnika u telekonzultaciji arhiviraju kako telemedicinski zahtjev za davanjem mišljenja, tako i odgovor primljen u telemedicinskoj konzultaciji..

Kod telemedicinske konzultacije u stvarnom vremenu arhivira se opis audiovizualne komunikacije koji može biti tekstualni (poput zapisnika) ili sama komunikacija u originalnom obliku ukoliko to oprema, softver i financijske mogućnosti dopuštaju. Dijagnostički materijali i drugi važni podaci obavezno se arhiviraju u originalnom digitalnom obliku, kako su odaslani i/ili zaprimljeni.

U oba komunikacijska oblika, kao i u hibridnim modelima, u arhiviranim telekonzultacijama navode se svi problemi i situacije koje su otežavale telekonzultaciju ili mogle utjecati na kvalitetu komunikacije, dijagnostičkih materijala, datih sugestija i uputa i ostalih informacija važnih za daljnju dijagnostiku, liječenje ili praćenje bolesnika. O tome se obavijesti i druge relevantne subjekte telekonzultacije te po potrebi, moderatora online zajednice.

Podaci se arhiviraju u digitalnom obliku na trajnim memorijskim medijima koje treba čuvati na adekvatan način kako bi se zaštitio integritet i potpunost podataka. Telekonzultacije arhivirane na hard disku treba periodički snimati na CDROM i slične medije. Za potrebe bolesnika i/ili arhive institucije, dijagnostičke materijale i rezultate telekonzultacija preporuča se ispisati i pohraniti u povijesti bolesti i/ili dati bolesniku.

Antivirusna i druga zaštita

Sva računala suradnika u online zajednici moraju biti zaštićena jednim od poznatijih i kvalitetnijih antivirusnih programa. Preporuča se koristiti antivirusne programe koji automatski i periodički ažuriraju virusne definicije prilikom spajanja na Internet. Programe treba konfigurirati tako da periodički skeniraju računalo na viruse, ali i da pružaju konstantnu zaštitu skenirajući datoteke koje u računalo pristižu emailom, webom ili nekim od izmjenjivih memorijskih medija (CDROM, floppy disk i dr.).

Kontinuirana telemedicinska izobrazba

Kontinuirana telemedicinska izobrazba je ključni preduvjet uspješne telemedicinske prakse. Stoga se registrirani korisnici potiču na pretraživanje Interneta, literature i medicinskih baza podataka, pronalaženje novih načina unaprijeđenja vlastite telemedicinske prakse i distribuciju prikupljenih podataka unutar online zajednice i šire.

U tom smislu online zajednica može poslužiti kao otvoren forum za izmjenu informacija, ili se uključiti i udružiti s drugim telemedicinskim zajednicama kako bi se ostvarila što bolja suradnja i integracija naše telemedicinske prakse u veće sustave.

Način obavljanja znanstvenih i stručnih istraživanja

Znanstvena i stručna istraživanja temeljena na iskustvima u telemedicinskoj online zajednici obavljaju se prema smjernicama Ministarstva znanosti, znanstveno-nastavnih institucija u Republici Hrvatskoj, matičnih ustanova članova online zajednice i nadležnih etičkih povjerenstava.

Registrirani suradnici online zajednice - autori radova temeljenih na podacima ili informacijama u potpunosti ili djelomično sakupljenih tijekom telemedicinske prakse obavljene s registriranim korisnicima prema odrednicama Pravilnika, dužni su na primjeren način osigurati koautorstvo suradnicima (prema pravilima o ostvarivanju autorstva i koautorstva), citirati prethodne radove iz kojih se informacije dobivaju, ili na odgovarajući način navesti individualne suradnike i online zajednicu u za to predviđenim dijelovima znanstvenog ili stručnog rada.

Suradnja u evaluaciji telemedicinskih sustava

Registrirani suradnici obvezuju se na suradnju u procjeni zajedničkih telemedicinskih iskustava i medicinskih rezultata primjene telemedicine i telekonzultacija u vlastitoj praksi. Evaluacija telemedicinskih sustava biti će periodički pokretane od strane moderatora online zajednice. Svi pritom pruženi podaci povjerljivi su. Zajednički rezultati evaluacije do kojih se dođe statističkom analizom ili pregledom ukupnih podataka biti će dostupni svim registriranim korisnicima. Svrha ovakve evaluacije jest otkriti i ukloniti zajedničke probleme u obavljanju telekonzultacija i prepoznati kvalitetne aspekte koji mogu unaprijediti ukupnu telemedicinsku praksu.

Ostali načini suradnje

Drugi načini suradnje uključuju periodičke sastanke registriranih korisnika, organizaciju tribina i okruglih stolova o telemedicinskoj problematici, sudjelovanje na znanstvenim i stručnim skupovima, prezentacije telemedicinske opreme i softvera, druženje i druge aktivnosti koje suradnici predlože.

U prilogu:

Obrazac za registraciju liječnika i medicinskog osoblja

Obrazac za registraciju nemedicinskog osoblja

Obrazac za informirani pristanak bolesnika na obavljanje telemedicinskih konzultacija

Registracijski obrazac za liječnike i drugo medicinsko osoblje

Ovim potvrđujem da sam pročitao i razumio odrednice Pravilnika o obavljanju telekonzultacija te ih u potpunosti prihvaćam i obvezujem se telekonzultacije obavljati na Pravilnikom uređen način.

Obvezujem se surađivati u unaprijeđivanju telemedicinske prakse kroz stalne kontakte s kolegama suradnicima u telekonzultacijama. Priključiti ću se online zajednici u kojoj ću promovirati vlastitu telemedicinsku praksu, davati sugestije i smjernice te unaprijeđivati telemedicinu u okviru vlastite struke.

Na propuste u obavljanju telemedicinske prakse dužan sam upozoriti kolegu koji je po mom mišljenju učinio propust. Ukoliko se takav propust ponavlja izvjestiti ću moderatora online zajednice (email adresa na web stranicama online zajednice) koji će nastojati otkloniti problem.

Nisam dužan(na) dati medicinsko mišljenje na telemedicinske upite formulirane mimo odrednica ovog pravilnika ili sigurnosnih i drugih principa koji garantiraju dijagnostičku sigurnost i sigurnost podataka bolesnika. U takvim slučajevima odgovorit ću nastojeći pomoći u uklanjanju problematičnih aspekata telekonzultacije kako bi se telemedicinska suradnja što prije uspješno uspostavila.

Potvrđujem da ću promptno reagirati na postavljene telemedicinske upite i u najkraćem roku obavijestiti inicijatora telekonzultacije o svom mišljenju, smjernicama obrade bolesnika ili barem uputiti inicijatora telekonzultacije i bolesnika na alternativni način rješavanja upita.

Dopuštam da me se o postavljenim telemedicinskim upitima telefonom ili mobitelom osobno izvjesti u vrijeme koje sam naznačim kao vrijeme obavljanja telemedicinske prakse, ili u radno vrijeme (8-16h), ukoliko drukčije ne odredim.

Obvezujem se promptno odgovarati na hitne telemedicinske upite, dok na upite koji nisu hitna medicinska stanja odgovorit ću u roku od 24 sata. Vlastitu spriječenost dužan sam unaprijed ili promptno po primitku telekonzultacije naznačiti.

Obvezujem se prije svake telekonzultacije ishoditi ili potvrditi prethodni informirani pristanak bolesnika za telekonzultaciju (u pismenom obliku). U svakoj ću telekonzultaciji naznačiti postojanje pismenog pristanka bolesnika za obavljanje telekonzultacije i navesti liječnika i ustanovu gdje je pohranjen.

Očekujem sličan odnos od kolega suradnika u telemedicinskim konzultacijama.

Ime i prezime liječnika konzultanta: _____

Ustanova: _____ Specijalizacija: _____

Email: _____ Telefon: _____

Mobitel _____ Web: _____

U _____, dana _____.

Vlastoručni potpis: _____ Br. licence _____

Ispunjeni obrazac poslati na adresu:

Dr. sc. Mirjana Sever-Prebilić, Hematološki odjel Interne klinike, KBC Rijeka, Krešimirova 42, 51000 Rijeka
ili ukoliko koristite digitalni potpis, emailom na prebilib@medri.hr

Registracijski obrazac za nemedicinsko osoblje – suradnike u online zajednici

Želim surađivati u unaprijeđivanju telemedicinske prakse kroz stalne kontakte sa suradnicima u sustavu koji djeluje po odrednicama Pravilnika o obavljanju telekonzultacija. Priključit ću se online zajednici u kojoj ću aktivno sudjelovati, davati sugestije i smjernice te unaprijeđivati telemedicinu u aspektima vlastite struke.

Obvezujem se na trajno čuvanje tajnosti svih medicinskih podataka do kojih bih eventualno mogao doći pristupom medicinskoj, računalnoj ili telekomunikacijskoj opremi, ili koje bih na bilo koji drugi način mogao saznati tijekom suradnje s medicinskim osobljem koje obavlja telekonzultacije.

Izjavljujem da tijekom suradnje u telemedicinskim konzultacijama ili unaprijeđivanja telemedicine u sustavu koji djeluje po odrednicama ovog Pravilnika, neću dopustiti uvid u medicinske i druge podatke osobama koje nisu registrirane i obvezane ovim Pravilnikom, niti ću im te podatke na bilo koji drugi način prenijeti.

U slučaju povrede tajnosti podataka koje se potpisivanjem ovog registracijskog obrasca obvezujem čuvati, izjavljujem vlastitu odgovornost za sve nastale posljedice do kojih dovede nepoštivanje obveza s moje strane.

Na propuste u obavljanju telemedicinske prakse dužan sam upozoriti suradnika koji je po mom mišljenju učinio propust. Ukoliko se takav propust ponavlja izvjestiti ću moderatora online zajednice (email adresa na web stranicama online zajednice) koji će nastojati otkloniti problem.

Ovim potvrđujem da sam pročitao i razumio u potpunosti sve odrednice Pravilnika o obavljanju telekonzultacija te ih sve prihvaćam i obvezujem se telekonzultacije obavljati ili u njima sudjelovati na Pravilnikom uređen način.

Ime i prezime suradnika: _____

Ustanova: _____ Funkcija: _____

Email: _____ Telefon: _____

Mobitel _____ Web: _____

U _____, dana _____.

Vlastoručni potpis: _____ JMBG: _____

*Ispunjeni obrazac poslati na adresu:
Dr. sc. Mirjana Sever-Prebilić
Hematološki odjel Interne klinike
KBC Rijeka, Krešimirova 42, 51000 Rijeka*

*ili ukoliko koristite digitalni potpis,
emailom na prebiloc@medri.hr*

Informirani pristanak za telemedicinske konzultacije

Ime i prezime bolesnika: _____ Datum rođenja: _____

Mjesto na kojem se bolesnik nalazi: _____ Ustanova Teren

Ime i prezime liječnika u izravnom kontaktu s bolesnikom: _____

Ustanova / Mjesto: _____

Ime i prezime konzultanta:	Ustanova / Mjesto	Br. telekonzultacije
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

Informacije za bolesnika:

Telemedicina uključuje korištenje medicinske i računalne opreme te komunikacijskih linija u prijenosu medicinskih podataka o bolesniku drugim liječnicima, u svrhu poboljšanja zdravstvene skrbi. Telemedicinska konzultacija u užem smislu kao subjekte uključuje bolesnika i medicinsko osoblje: posebno specijaliste i supspecijaliste, specijalizante, liječnike primarne zdravstvene zaštite, medicinske sestre i tehničare, no u širem smislu i niz drugih fizičkih i pravnih osoba koje pružaju usluge tehničke podrške i telekomunikacija. Bolesnički podaci su rezervirani za medicinsko osoblje, koriste se u planiranju i obavljanju dijagnostike, liječenja, praćenja stanja ili bolesti, te u izobrazbi i znanstvenom radu, a uključuju bolesničke kartone i povijesti bolesti, medicinske slike, audio i video snimke, izlazne podatke s medicinskih uređaja te drugo.

Prikupljeni podaci mogu biti uključeni u medicinska istraživanja samo na način koji ne otkriva identitet bolesnika. U telemedicinskom smislu provode se dodatne dostupne mjere zaštite identiteta bolesnika - slanjem podataka koji izravno ne identificiraju bolesnika i/ili korištenjem enkripcije podataka.

Očekivana korist za bolesnika:

- poboljšana dostupnost zdravstvenih usluga lociranih izvan mjesta na kojem se bolesnik nalazi, virtualno približavanje velikih zdravstvenih centara manjim i/ili izoliranim medicinskim ustanovama, udaljenim liječnicima i bolesnicima.
- brža medicinska obrada ili procjena stanja bolesnika
- dobivanje mišljenja udaljenog specijalista (ili više njih)
- multidisciplinarna obrada bolesnika
- medicinska usluga u nepovoljnim vremenskim, transportnim ili drugim uvjetima
- uštede vremena i resursa u odnosu na fizički posjet udaljenom liječniku
- ostalo

Mogući rizici:

Kao i kod bilo koje medicinske procedure, postoje mogući rizici povezani s upotrebom telemedicine.

U istraživanjima na velikom broju obavljenih telekonzultacija, ti su rizici prihvaćeni jer ih značajno nadmašuju korisni aspekti telekonzultacija. Rizici uključuju, no nisu ograničeni samo na navedeno:

- ponekad prikupljene i prenešene informacije nisu dostatne za donošenje medicinske odluke
- telemedicinska suradnja uključenih liječnika i bolesnika može ponekad rezultirati neprikladnim odlukama zbog tehničkih, medicinskih ili drugih ograničenja u obradi, prezentaciji i razumijevanju stanja bolesnika od strane liječnika uključenih u telekonzultaciju (primjerice, zbog nemogućnosti prikupljanja svih relevantnih medicinskih informacija, zatim zbog performansi korištene medicinske ili računalne opreme, niže rezolucije digitalnih slika, ograničenja zbog neizravnog kontakta s bolesnikom i drugih razloga)
- odgođena procjena stanja bolesnika zbog nedostupnosti konzultanata, otkazivanja ili nedostupnosti računalne ili medicinske opreme, te drugih razloga, može također utjecati na donošenje medicinskih odluka i pruženu medicinsku uslugu
- stanje bolesnika može varirati u vremenu potrebnom za obavljanje telemedicinske konzultacije i dobivanje mišljenja konzultanta
- u rijetkim slučajevima, unatoč mjerama zaštite, sigurnosni protokoli zaštite privatnosti i podataka o bolesniku mogu biti narušeni kvarovima ili nenamjernim propustima bilo kojeg subjekta uključenog u ostvarivanje telekonzultacije ili tehničku podršku, kao i namjernim upadima trećih osoba (provale hackera u informatičke sustave, računalni virusi i slično)
- u rijetkim slučajevima, količina medicinskih podataka prikupljenih od bolesnika ili dostupna bilo kojem od liječnika u telekonzultaciji nije dostatna da bi se izbjegle neželjene interakcije lijekova, alergijske reakcije, greške u procjeni ili druga neočekivana ili neželjena stanja.

Potpisivanjem ovog obrasca potvrđujem slijedeće:

Na meni prihvatljiv i zadovoljavajuć način upoznat(a) sam s potencijalnim koristima i rizicima telekonzultacija koje će se za mene obaviti s namjerom što brže i kvalitetnije medicinske obrade. Na moja pitanja zadovoljavajuće je odgovoreno i sve su nejasnoće razjašnjene. Mogu uskratiti ili naknadno povući svoj pristanak za obavljanje kasnijih telemedicinskih konzultacija, ili odabrati drugi način pružanja zdravstvene skrbi, bez da to utječe na moj daljnji odnos s liječnicima ili prava na buduću zdravstvenu skrb. Mogu dobiti uvid u sve informacije prikupljene u svrhu telemedicinskih konzultacija i biti izvješten(a) o tijeku telekonzultacije. Ponuđena mi je kopija ovog obrasca. Odobravam da se moji osobni i medicinski podaci tijekom telekonzultacije proslijede drugim liječnicima u zemlji ili inozemstvu od kojih se očekuje pomoć u dijagnostici, liječenju i/ili praćenju moje bolesti ili stanja, odnosno u unaprijeđenju mog zdravlja ili zdravstvene izobrazbe. Mogu dobiti kopije medicinskih informacija prikupljenih i prenesenih tijekom telemedicinskih konzultacija. Ukoliko telekonzultacija nije naplativa u sustavu ili modelu zdravstvenog osiguranja koji koristim, pružatelj telemedicinskih usluga unaprijed me je obavijestio o svim troškovima koji bi iz telekonzultacija mogli proizaći. Navedeno se odnosi i na izdavanje kopija medicinskih informacija prikupljenih i prenesenih tijekom telemedicinskih konzultacija. Prihvaćam da se zbog potencijalno ograničavajućih čimbenika, djelomično navedenih u ovom obrascu, ne mogu garantirati svi očekivani rezultati, niti u potpunosti otkloniti svi rizici i izbjeći moguće neželjene situacije ili ishodi uvjetovani primjenom telemedicine, stoga razrješujem subjekte telekonzultacija koje će se za mene učiniti od odgovornosti za eventualne negativne posljedice telekonzultacija. Prihvaćam da u uvjetima nepostojanja telemedicinske legislative u Republici Hrvatskoj, mišljenje liječnika konzultanta dano telemedicinskim putem ne predstavlja konačan nalaz već služi u cilju ostvarivanja brojnih prednosti telemedicinske obrade i koristi od telemedicinske skrbi koje i sam(a) očekujem, prvenstveno unaprijeđenja zdravstvene skrbi, poboljšanja kvalitete života, što potpunije medicinske obrade i diferencijalne dijagnostike u izvanbolničkom postupku.

Stoga svojim potpisom dajem pristanak za telemedicinsku konzultaciju i odobravam korištenje telemedicine u meni namjenjenoj zdravstvenoj skrbi.

Potpis bolesnika _____

(ukoliko za bolesnika informirani pristanak daje druga osoba, naznačiti srodstvo ili ovlast)

U _____, dana _____.